

Sortine Selma Juchenheim is op 9 april 1887 in Vlotho an der Weser geboren. Ze trouwde met Bernard Eisendrath. Hij vestigde zich in mei 1914 vanuit het Militair Hospitaal te Amsterdam in Zaandam, eerst als 'officier van gezondheid', later als arts. Ze kregen in Zaandam 4 kinderen, Iris Harriët, Maja Frederika, Leonie ('Lidy') Emma en Rudolf ('Rolf') Leonard.

De kinderen Eisendrath bezochten het Gemeentelijk Lyceum. Iris en Lidy zouden daar het gymnasium afronden. Maja stopte, na een paar keer te zijn blijven zitten, na de derde klas hbs. Rolf deed eveneens de hbs, maar moest in de zomer van 1941 de school verlaten. Joodse leerlingen waren er niet langer welkom. Hij kreeg daarna nog een jaar les op het Joods Lyceum in Amsterdam.

Zowel Sortina als haar kinderen waren zeer actief bij Scouting. Maja was Akela. De Eisendraths herbergden in 1934 enkele uit Duitsland gevluchte joodse scouts, Helmuth Jacobi en Hans Hattenbach. Beiden zouden de oorlog overleven door tijdig naar een ander land te vertrekken.

Bernard Eisendrath werd lid van de Joodsche Raad 'en kreeg daar inzicht in het lot van de te deporteren joodse bevolking'. Hij pleegde op 4 oktober 1942 met gif zelfmoord. Hij was, voor zover bekend, de enige joodse Zaankanter die deze beslissing nam. Sortine dook niet lang na de dood van haar man onder met de kinderen. Maja Eisendraht zat ondergedoken bij de familie Van Pelt in Berg en Dal. Ze sprak met de SD'er Gerritsen over haar positie en over die van haar familie zonder door te hebben wat voor figuur hij was. Zij werd in mei of juni 1943 opgepakt en als gevolg ervan ook haar beide zussen. Iris zat ondergedoken in Utrecht en Lidy in Amsterdam toen ze werden gepakt. Via de gevangenis aan de Amstelveenscheweg en de Hollandsche Schouwburg werden ze als strafgeval naar Kamp Westerbork gedeporteerd.

Maja Eisendrath ging gescheiden van haar moeder en zusters mee met 'de giftige slang' van dinsdag 6 juli 1943. Die bracht 2600 mensen naar Sobibor. Maja vond op 9 juli 1943 de dood. Ze behoorde tot de laatsten van de 71 Zaankanters die in 1943 op transport gingen naar Sobibor. In de wetenschap dat haar dochters waren gearresteerd, meldde een wanhopige Sortine zich bij de politie. Ze hoopte met hen te worden herenigd in Kamp Westerbork. Dat mislukte. Ze vertrok op dinsdag 24 augustus 1943 naar concentratiekamp Auschwitz. Zij stierf drie dagen later, onmiddellijk na aankomst in concentratiekamp Auschwitz, op 27 augustus 1943. Iris en Leonie Eisendrath werden op Koninginnedag, 31 augustus, naar concentratiekamp Auschwitz gestuurd, met een transport van ruim duizend mensen. Zij stierven drie dagen na vertrek, op 3 september 1943, in de gaskamer.

De jongste Eisendrath, Rudolf, was alleen uit Amsterdam weggevlucht. Hij werd echter, onderweg naar Zwitserland, op 22 juni 1943 in Parijs gearresteerd en via onder meer

concentratiekamp Dachau naar Dora-Mittelbau gestuurd. Dora was een buitenkamp van concentratiekamp Buchenwald. Het bevond zich ondergronds om veilig te zijn tegen bomaanvallen. Er werd daar aan V-wapens gewerkt, geheime wapens die Hitler de eindoverwinning zouden moeten brengen. Een groot deel van de gevangenen verbleef dag en nacht onder de grond. De mijngangen, Stollen, werden 'Todesstollen' genoemd. Rudolf Eisendrath bezweek in Dora-Mittelbau op 7 maart 1944, zes maanden na zijn zusters en zijn moeder. Hij was 20 jaar oud.

Meer informatie

[Sortine Selma Eisendrath-Juchenheim \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Sortine Selma Eisendrath-Juchenheim \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Iris Harriët Eisendrath \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Iris Harriët Eisendrath \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Leonie Emma Eisendrath \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Leonie Emma Eisendrath \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Maja Fredrika Eisendrath \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Maja Frederika Eisendrath \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Rudolf Leonard Eisendrath \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Rudolf Leonhard Eisendrath \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Historicus Peter Heere Ridder in de Orde van Oranje-Nassau | De Orkaan](#)

[Eisendrath \(Bernard\) - Joods Monument Zaanstreek](#)

[Leijdesdorff \(Sara/Pim\) - Joods Monument Zaanstreek](#)

[De onderduik Joden die van elders in Nijmegen onderdoken_v0200.pdf \(oorloginnijmegen.nl\)](#)